

Komentář

Zahraníční obchod se zbožím podle Klasifikace produkce v 1. až 3. čtvrtletí 2010

Zahraníční obchod v 1. až 3. čtvrtletí 2010 (po meziročním poklesu ve stejném období 2009 téměř o jednu pětinu) opětovně rostl. Obrat zahraničního obchodu v porovnání s 1. až 3. čtvrtletím 2009 vzrostl o 17,4 % (528,7 mld. Kč) na 3 571,4 mld. Kč, nedosáhl ale ještě úrovně 1. až 3. čtvrtletí 2008 (3 723,4 mld. Kč). Obchodní bilance skončila v 1. až 3. čtvrtletí 2010 přebytkem 98,8 mld. Kč, který byl proti stejnému období 2009 sice nižší, ale zároveň druhý nejvyšší od 1. až 3. čtvrtletí 2005, kdy saldo zahraničního obchodu poprvé od vzniku samostatné České republiky bylo kladné.

Na vývoj zahraničního obchodu podle Klasifikace produkce CZ-CPA měl hlavní vliv vývoz a dovoz výrobků zpracovatelského průmyslu¹. V 1. až 3. čtvrtletí 2010 v porovnání s 1. až 3. čtvrtletím 2009 vývoz výrobků zpracovatelského průmyslu vzrostl o 16,7 % (246,3 mld. Kč) a jejich dovoz se zvýšil o 17,7 % (230,6 mld. Kč). Postavení výrobků zpracovatelského průmyslu na celkovém vývozu posílilo z 93,1 % v 1. až 3. čtvrtletí 2009 na 93,6 % v 1. až 3. čtvrtletí 2010 a na celkovém dovozu ve stejném období kleslo z 88,9 % na 88,2 %. V důsledku posílení Kč k EUR i k USD zaznamenal vývoz i dovoz výrobků zpracovatelského průmyslu vyjádřený v těchto měnách výraznější meziroční zvýšení oproti zvýšení v korunách. V přepočtu na EUR vzrostl vývoz o 22,0 % a dovoz o 23,1 % a v přepočtu na USD byl vyšší vývoz o 17,1 % a dovoz o 18,0 %.

Ve vývozu výrobků zpracovatelského průmyslu si v 1. až 3. čtvrtletí 2010 nejsilnější pozici (19,8 % proti 19,3 % v 1. až 3. čtvrtletí 2009) udržela motorová vozidla, přívěsy a návěsy, jejichž vývoz meziročně vzrostl o 20,0 % (56,8 mld. Kč). K dalším položkám s výrazným podílem na vývozu výrobků zpracovatelského průmyslu patřily počítače, elektronické a optické přístroje (16,5 %), stroje a zařízení j.n. (12,1 %), elektrická zařízení (9,1 %), kovodělné výrobky (6,1 %), pryžové a plastové výrobky (5,2 %) a chemikálie a chemické výrobky (5,1 %). U všech uvedených položek byl ve srovnání s 1. až 3. čtvrtletím 2009 zaznamenán přírůstek vývozu, který byl největší u počítačů, elektronických a optických přístrojů (o 37,4 mld. Kč), elektrických zařízení (o 28,4 mld. Kč) a strojů a zařízení j.n. (o 23,6 mld. Kč).

V dovozu výrobků zpracovatelského průmyslu byly nejsilněji zastoupeny (21,3 % proti 19,0 % v 1. až 3. čtvrtletí 2009) počítače, elektronické a optické přístroje, u nichž byl zaznamenán největší meziroční nárůst dovozu (o 79,1 mld. Kč). K dalším položkám s významnějším podílem na dovozu výrobků zpracovatelského průmyslu se dále řadila motorová vozidla, přívěsy a návěsy (10,7 %), stroje a zařízení j.n. (9,2 %), základní kovy (8,6 %) a chemikálie a chemické výrobky (8,0 %). Meziroční vzestup dovozu byl nejvíce patrný u základních kovů (o 32,9 mld. Kč), elektrických zařízení (o 25,7 mld. Kč), chemikálií a chemických výrobků (o 24,7 mld. Kč) a motorových vozidel, přívěsů a návěsů (o 23,8 mld. Kč). Kromě výrobků zpracovatelského průmyslu měly z ostatních položek CZ-CPA v celkovém dovozu důležitý podíl (6,9 %) ropa a zemní plyn (CZ-CPA 06).

Kladné saldo zahraničního obchodu s výrobky zpracovatelského průmyslu dosáhlo 186,1 mld. Kč a bylo meziročně o 15,7 mld. Kč vyšší. Největší přebytek (176,6 mld. Kč proti 143,5 mld. Kč v 1. až 3. čtvrtletí 2009) zaznamenal zahraniční obchod s motorovými vozidly, přívěsy a návěsy. Kladné saldo meziročně vzrostlo i u obchodu se stroji a zařízeními o 11,7 mld. Kč, s kovodělnými výrobky o 5,9 mld. Kč, s pryžovými a plastovými výrobky o 3,9 mld. Kč a s elektrickým zařízením o 2,7 mld. Kč. Největší schodek obchodu s meziročním navýšením o 14,7 mld. Kč zaznamenaly základní kovy, dále pak počítače, elektronické a optické přístroje, chemikálie a chemické výrobky, základní farmaceutické výrobky a farmaceutické přípravky a potravinářské výrobky. Z položek mimo výrobků zpracovatelského průmyslu vysoký schodek (111,6 mld. Kč proti 84,1 mld. Kč v 1. až 3. čtvrtletí 2009) byl zřejmý u zahraničního obchodu s ropou a zemním plynem.

Největší část zahraničního obchodu s výrobky zpracovatelského průmyslu se v 1. až 3. čtvrtletí 2010 stejně jako v 1. až 3. čtvrtletí 2009 uskutečnila se státy EU. Z celkového vývozu výrobků zpracovatelského průmyslu připadlo v 1. až 3. čtvrtletí 2010 na jejich vývoz do států EU 83,3 % (84,0 % v 1. až 3. čtvrtletí 2009) a z celkového dovozu těchto výrobků představoval jejich dovoz ze států EU 68,4 % (71,0 % v 1. až 3. čtvrtletí 2009). Vývoz i dovoz výrobků zpracovatelského průmyslu v relaci ke státům EU byl meziročně vyšší o 15,7 % a 13,4 %. Na vývozu výrobků zpracovatelského průmyslu do států EU se nejvýznamněji podílela motorová vozidla, přívěsy a návěsy (20,5 %), počítače, elektronické a optické přístroje (16,7 %), stroje a zařízení j. n. (11,3 %) a elektrická zařízení (8,9 %); v dovozu ze států EU byla nejvíce zastoupena motorová vozidla, přívěsy a návěsy (13,6 %), základní kovy (10,4 %), počítače, elektronické a optické přístroje (9,8 %), stroje a zařízení (9,7 %), chemikálie a chemické výrobky (9,6 %). Bilance zahraničního obchodu s výrobky zpracovatelského průmyslu ve vztahu ke státům EU měla příznivý vliv na přebytek celkové bilance zahraničního obchodu. V 1. až 3. čtvrtletí 2010 skončila aktivem 382,5 mld. Kč proti 312,5 mld. Kč ve stejném období 2009.

Ostatní teritoriální uskupení měla výrazně nižší podíl na zahraničním obchodu s výrobky zpracovatelského průmyslu. Rozvojové ekonomiky a evropské tranzitivní ekonomiky a SNS měly v 1. až 3. čtvrtletí 2010 na celkovém vývozu výrobků zpracovatelského průmyslu podíl 4,3 % a 4,8 % a na celkovém dovozu těchto výrobků 8,1 % a 1,8 %. V dovozu z evropských tranzitivních ekonomik a SNS měla nejvýznamnější pozici s podílem 71,6 % na celkovém dovozu z těchto států ropa a zemní plyn. Bilance zahraničního obchodu s výrobky zpracovatelského průmyslu ve vztahu k rozvojovým ekonomikám vykazovala v 1. až 3. čtvrtletí 2010 deficit 49,9 mld. Kč proti 28,7 mld. Kč v 1. až 3. čtvrtletí 2009 a k evropským tranzitivním ekonomikám a SNS dosáhla přebytek 54,8 mld. Kč v porovnání s 49,7 mld. Kč ve stejném období roku 2009.

¹ (Sekce C - oddíly 10 až 33).